

בש"פ 8437/22 - איוב אלקיעאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8437/22

לפני:

כבוד השופטת ר' רונן

העורר:

איוב אלקיעאן

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
במ"ת 29729-04-22 מיום 5.12.2022 שניתנה על-
ידי כבוד השופטת ג' לוין

תאריך הישיבה:

כ"ח בכסלו התשפ"ג (22.12.2022)

בשם העורר:

עו"ד נאשףדרוש

בשם המשיבה:

עו"ד בן סידי

החלטה

לפניי בקשת ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, כנגד החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטת ג' לוין) במ"ת 29729-04-22 מיום 5.12.2022 במסגרתה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 14.4.2022 הוגש כנגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירת נשק לפי סעיף 144(ב) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי עובדות כתב האישום, ביום 1.4.2022 במהלך סיור צבאי, הבחינו חיילים בעורר ובנאשם נוסף (להלן: הנאשם האחר) רכובים על טרקטורון ירוק ללא קסדה, והורו להם לעצור. העורר והנאשם האחר לא שעו לקריאות ואף הגבירו את מהירות הנסיעה. לאחר שהטרקטורון נעצר, נמצאו אצל העורר והנאשם האחר 34 כדורים 9 מ"מ לאקדח ליד רגלי העורר. בחיפוש שנערך על גופם, נמצא על גופו של הנאשם האחר אקדח מסוג STAR-BM כשהוא טעון עם מחסנית ובה 7 כדורים.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. ביום 29.5.2022 קבע בית משפט קמא כי העורר ייעצר עד לתום ההליכים נגדו. על החלטה זו הוגש ערר לבית משפט זה (בש"פ 4279/22). בהחלטה מיום 30.6.2022 קבע בית המשפט (השופט ח' כבוב) כי הערר יתקבל במובן זה שהתיק יוחזר לבית המשפט המחוזי לצורך קבלת תסקיר משלים לבחינת חלופות מעצר נוספות.

3. לאחר ששירות המבחן לא המליץ על שחרור העורר, בית משפט קמא הורה על מעצרו עד תום ההליכים בהחלטתו מיום 13.9.2022. על החלטה זו הוגש ערר נוסף לבית משפט זה (בש"פ 6453/22). ביום 2.11.2022 לאחר שב"כ העורר הודיע שאינו עומד על הערר, נעתר בית המשפט (השופט ע' גרוסקופף) לבקשתו והורה על החזרת התיק לבית משפט קמא לצורך קבלת תסקיר נוסף שיבחן חלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני בעיר באר שבע. זאת חרף התנגדות המבקשת ובשים לב להתארכות המעצר ולכך ש"בעוד זמן לא רב אנו צפויים להגיע לסף תשעת החודשים ממועד הגשת כתב האישום". בית המשפט ציין עוד כי "אינני נוקט עמדה לגופו של עניין, ואולם בית משפט זה כבר הביע בעבר עמדה, ממנה עולה כי ניתן להעביר את העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בכפוף לכך שתימצא חלופה הולמת המאיינת את הסיכון הנשקף ממנו".

4. בסופו של דבר נערכו בעניינו של העורר ארבעה תסקירים של שירות המבחן. שירות המבחן לא המליץ באף אחד מהם על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, והוא לא אישר אף לא אחד מהמפקחים שהוצעו על ידיו.

התסקיר האחרון הוא מיום 30.11.2022. שירות המבחן ציין בו כי לעורר יש קושי להבין את חומרת העבירה המיוחסת לו, את השלכותיה ואת הסכנות הרבות הכרוכות בה. כן צוין כי יש חוסר בהירות ביחס לנגישות אפשרית של העורר לנשק, ביחס לקשרים השוליים שלו וביחס לקשר בינו לבין הנאשם האחר. שירות המבחן הוסיף כי אין דמות שתהווה סמכות עבור העורר ושבמצבי סכסוך בו תהיה משפחתו בסיכון, הוא עלול להגמיש חוקים וגבולות. לאור כל אלה צוין כי הערכת המסוכנות של המשיב עומדת בעינה. שירות המבחן אף התייחס לערבים אותם הציע העורר, וציין כי הם הציגו את העורר באור חיובי בפער מהעבירות המיוחסות לו. כן התרשם השירות כי הערבים אינם מודעים לקשיים שהוא מתמודד עמם, חלקם לא היו איתו בקשר במהלך התקופה בה הוא שוהה במעצר ולא נכחו בדיונים, ולכן אינם מעורים בפרטי כתב האישום. שירות המבחן העריך כי הערבים והמפקחים אינה יכולים לתת מענה לרמת הסיכון של העורר ולא מתאימים לשמש כמפקחים.

5. לאור התסקיר האמור ולאור קביעתו של בית המשפט לפיה אין מקום להטיל דופי בניתוח המקצועי של שירות המבחן, הורה בית משפט קמא ביום 5.12.2022 על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. על החלטה זו עמוד 2

הוגש הערר שלפניי.

טענות הצדדים

6. לטענת העורר, ניתן להפחית את המסוכנות הנובעת מהעבירות שיוחסו לו באופן משמעותי באמצעות חלופת מעצר. העורר נעדר עבר פלילי ומנהל חיים נורמטיביים למדי, הוא צעיר שזו לו הפעם הראשונה בה הוא נמצא במעצר, והוא מורתע מכך. בנוסף, טוען העורר כי ברמה העובדתית האקדח כלל לא הוחזק על ידיו אלא על ידי הנאשם האחר.

7. בנוסף הפנה העורר להחלטות בית משפט זה, וטען כי שני מותבים שונים נתנו דעתם על מסוכנותו וקבעו כי אפשר לאיינה באמצעות חלופת מעצר. לטענתו, שירות המבחן סבור ככל הנראה כי אף חלופה לא תסכון. זאת מאחר שאין דרך להסביר מדוע פסל שירות המבחן חלופות כה רבות. משכך, על בית המשפט יש לבחון בעצמו את החלופות והערבים המוצעים.

8. בדיון שהתקיים בפניי ביום 22.12.2022 חזר ב"כ העורר על עיקרי טענותיו. הוא הוסיף וציין כי הוצעו על ידיו 15 מפקחים שונים, במקומות שונים, ושירות המבחן לא מצא לנכון לאשר ולו אחד מהם. תוצאה זו אינה סבירה בעיניו.

מנגד, ב"כ המשיבה ציינה את החומרה הרבה הכרוכה בעבירות המיוחסות לעורר, שהיה ככל הנראה בדרכו יחד עם הנאשם האחר לבצע עבירת נשק. עוד צוין כי למעט גילו הצעיר, אין כל נסיבה המצדיקה את שחרורו חרף העבירה החמורה המיוחסת לו. ב"כ המשיבה טענה כי בית המשפט העליון בהחלטותיו שצוינו לעיל, לא הביע עמדה לגופו של עניין ביחס לאפשרות של חלופת מעצר, אלא קבע כי העניין יוכרע על ידי בית המשפט המחוזי. לגישתה, נסיבות המקרה מחייבות מעצר של העורר מאחורי סורג וברית, וזאת גם לאור האמור בתסקירים של שירות המבחן.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בטענות בכתב ושמעתי את טענות הצדדים בעל פה, אני סבורה כי יש לקבל את הערר באופן חלקי.

10. כפי שעולה ממכלול האמור לעיל, בית המשפט העליון הפנה את העורר פעמיים לקבלת תסקירים של שירות המבחן שנועדו לבחון האם ניתן לעצרו בחלופה של מעצר בפיקוח אלקטרוני. אכן, בית המשפט לא קבע באופן ברור כי יש להעדיף חלופת מעצר בעניינו של העורר, אולם מהחלטתו של השופט גרוסקופף עולה כי הובעה בעבר עמדה של בית משפט זה (השופט כבוב) לפיה ניתן להעביר את העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בכפוף למציאת חלופה הולמת שתאין את הסיכון הנשקף ממנו. בית המשפט ציין בהקשר זה בין היתר את חלוף הזמן מאז מעצרו של העורר ואת הקרבה לתום תקופת המעצר הראשונה של 9 חודשים.

11. מאז החלטתו של השופט גרוסקופף חלף פרק זמן נוסף של כחודש וחצי, ואנו מצויים היום במועד שקרוב מאוד לתום תשעת חודשי המעצר הראשוניים. כידוע, חלוף הזמן כשעצמו משנה את נקודת האיוון בין שיקולי המסוכנות של הנאשם לבין זכותו לחירות (ראו למשל בש"פ 711/19 מדינת ישראל נ' חייבטוב (7.3.2010)).

12. עוד יש להביא בחשבון את העובדה שחרף האפשרות העולה כאמור מקביעותיו של בית משפט זה בעבר, וחרף העובדה שהעורר הציע מספר גבוה של מפקחים שיוכלו לפקח עליו - לא נמצא כל מפקח ששירות המבחן מצא לנכון להמליץ עליו. בנסיבות אלה, אני סבורה כי יש ממש בטענות ב"כ העורר, לפיהן מן הראוי שבית משפט קמא יבחן את המפקחים גם בעצמו, תוך התרשמות אישית שלו מהם בצירוף התרשמותו של שירות המבחן.

13. גם הפעם הזאת אינני רואה לנכון לנקוט עמדה לגופו של עניין, אלא רק להורות לבית משפט קמא להוסיף למכלול הנתונים שבפניו גם התרשמות אישית שלו מהמפקחים המוצעים כדי לבחון האם לאור המכלול, ובכלל זה לאור חלוף הזמן, ניתן לסמוך על חלק מהמפקחים. ככל שהתשובה תהיה חיובית, ניתן יהיה להורות על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני (בכפוף לאישור של מנהלת הפיקוח האלקטרוני בדבר האפשרות להתקין פיקוח במקום המוצע).

14. סיכומי של דבר - הערר מתקבל באופן חלקי בהתאם לאמור לעיל.

ניתנה היום, כ"ח בכסלו התשפ"ג (22.12.2022).

ש ו פ ט ת